

Les homologacions en la formació policial. Estudi del disseny bàsic del títol de tècnic de seguretat pública

JOAN FELIU AMENGUAL

Director de l'Àrea Municipal de
Protecció Ciutadana. Policia Local de Palma (Balears)

141

1. INTRODUCCIÓ

El model de seguretat espanyol es va delimitar amb la Llei orgànica 2/1986, de 13 de març, de forces i cossos de seguretat (LOFCS), que en l'article segon qualifica com a forces i cossos de seguretat:

- a) les forces i els cossos de seguretat de l'Estat dependents del Govern de la nació
- b) els cossos de policia dependents de les comunitats autònomes
- c) els cossos de policia dependents de les corporacions locals

No cal dir que amb el desenvolupament d'aquesta Llei a través dels estatuts de les diverses comunitats autònomes i les seves respectives lleis de coordinació policial, s'ha demostrat l'existència de models policials diferents, fins i tot entre comunitats autònomes pertanyents a la mateixa via constitucional («ràpida o lenta») de desenvolupament autonòmic.

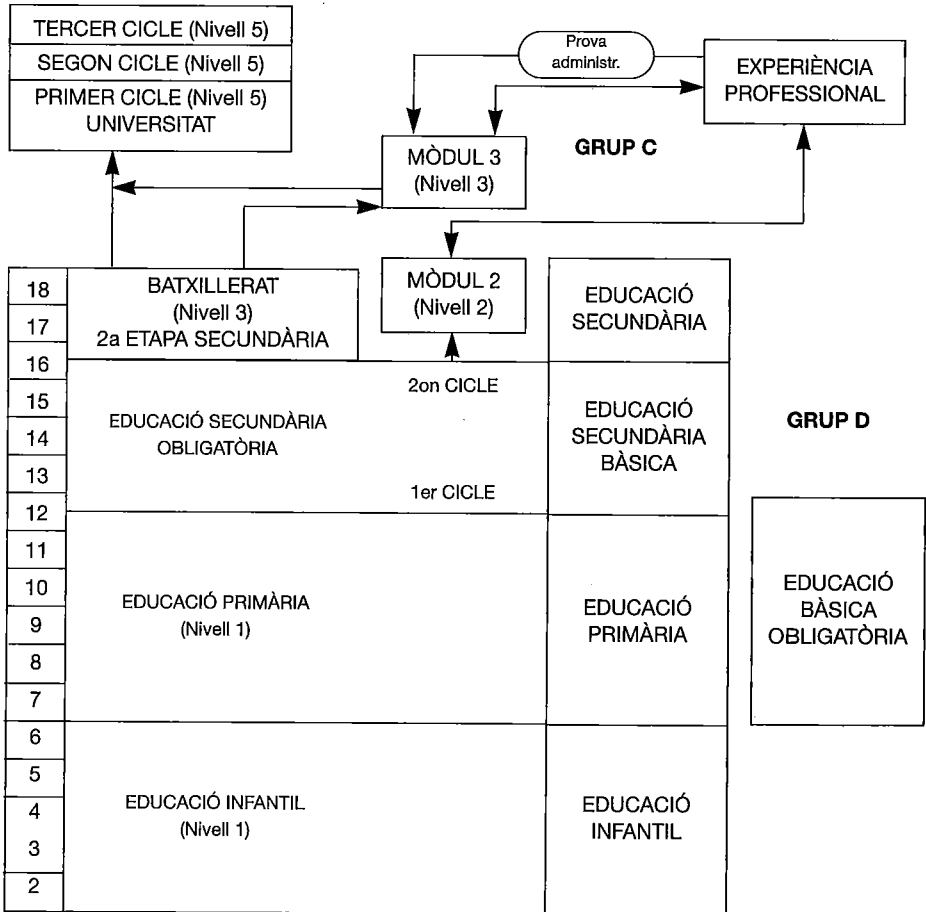
Sigui com sigui, el tema de la carrera policial continua sent un problema comú a totes les forces de seguretat i a les comunitats autònomes on aquestes exerceixen la seva tasca. Parodiant la famosa frase, podríem dir que és «l'assignatura pendent» en el desenvolupament dels models policials, potser l'única que es manté amb caràcter general.

Si no està resolt el problema per als cossos estatals —que pateixen contínues modificacions en els seus respectius plans de carrera policial sense aconseguir homologacions (vegeu el quadre corresponent als seus plans de carrera)—, tampoc no poden presentar cap assoliment en aquest camp les joves policies autonòmiques; i què cal dir de les policies locals, que amb els mil set-cents dos cossos pertanyents a tants altres municipis coordinats a través de les disset comunitats autònomes i amb un nombre d'efectius pròxim als cinquanta mil agents, són molt

lluny d'aconseguir unificar mínimament els seus criteris per orientar-los cap a un pla de carrera que inclogui les homologacions acadèmiques pertinents i que permeti establir uns mínims comuns de formació.

Figura 1. Sistema educatiu (LOGSE)

142

Per què a Espanya s'ha donat històricament per entès que la policia —sense distinció de tipus ni classes— és un col·lectiu acadèmicament independent, amb plans d'estudis i formació no aprovats ni tan sols visats o autoritzats per les autoritats educatives? Tan diferent de la resta és el treball policial que no es pot enquadrar en el sistema educatiu del país? Té sentit el fet que en una societat tan donada a la «titolitis» pugui exercir el comandament del Cos Nacional de Policia, en una comunitat autònoma, un professional policial que no disposa de titulació universitària superior, quan s'exigiria per a activitats de molta menys responsabilitat?

No tinc cap resposta mínimament coherent per a les meves preguntes que he exposat a tall d'exemple. Potser sigui aquest un símptoma més de la falta de tradició democràtica del país. Fins avui no hi ha hagut cap interès per aconseguir una interrelació real i oberta entre l'ensenyament policial i el normalitzat oficialment. La resistència a l'anàlisi dels comportaments policials i la seva correlació amb les bases formatives, que és realitzada per experts de la formació aliens a la subcultura policial, s'ha fet palesa. Aquesta postura es ratifica clarament a l'hora de programar l'enorme oferta anual de cursos a les universitats d'estiu espanyoles, que rarament inclouen temes relacionats amb l'activitat i la formació policials. L'excepció digna a aquesta norma general va ser el Curs de policia i societat que va tenir lloc a la Universitat Internacional Menéndez Pelayo el juliol de 1989 però, malgrat l'èxit rotund de participació, no es va aconseguir la seva consolidació.

143

Amb la meua condició de director d'una escola de policia local amb quinze anys d'existència —cosa que no deixa de ser gairebé un rècord—, he participat nombroses vegades en reunions, congressos, ponències, etc., en els quals he intentat posar les bases per a l'establiment d'un veritable pla de carrera policial que partís d'una situació real històrica però que plantegés un futur amb expectatives que es puguin complir, interrelacionant la formació específica d'aquesta professió amb les possibilitats previstes en el sistema educatiu, i que al mateix temps fixés uns plans d'estudi —a nivells diferents— amb unes exigències acadèmiques determinades per a cada pla.

Les dificultats sempre han superat els desigs i les iniciatives, potser perquè aquest àmbit també ha estat sempre limitat i perquè no hi ha hagut mai en aquest país, a diferència d'altres, un veritable interès per part de l'Estat de regular i exigir l'homologació de la formació policial en els seus diversos àmbits i nivells.

En relació amb les policies locals, aquesta postura es va ratificar a la LOFCS (art. 39.c) i d)) quan es van atorgar les competències de la seva formació a les comunitats autònomes respectives, sense cap més requisit comú que el d'exigir el nivell mínim de graduat escolar per accedir a aquests cossos policials.

Per això, quan l'abril de 1995 la Secretaria d'Estat d'Interior va plantejar a les escoles de policia la possibilitat de treballar en el disseny bàsic del títol de tècnic en seguretat pública, vam acollir la idea amb un interès especial i vam participar en la ponència de treball que es va constituir —coordinada per l'Acadèmia Regional de Estudios de Seguridad (ARES) de la Comunitat Autònoma de Madrid— i en la qual es van integrar les escoles de les comunitats autònomes d'Andalusia, Balears, Catalunya, Galícia, Navarra i València.

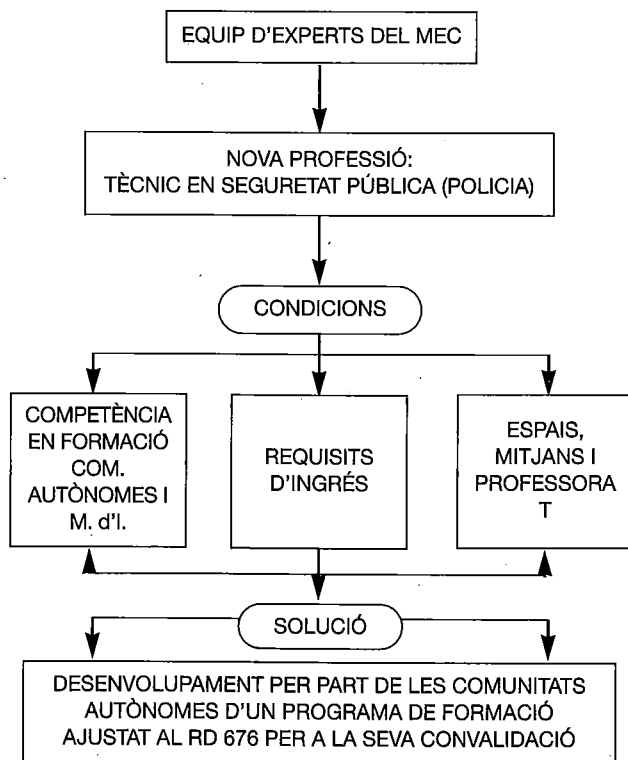
La idea inicial va ser tractar d'integrar en un disseny comú la formació policial bàsica, que seria vàlid, per tant, per als tres tipus de policia —estatal, autonòmica i local—, amb l'objectiu de fer realitat la disposició estatutària comuna per a tots els professionals de la policia, que es recull a l'article 6.2.b) de la LOFCS, el text del qual estableix que «Els estudis que es cursin en els centres d'ensenyament dependents de les diferents administracions públiques podran ser objecte de convalidació pel Ministeri d'Educació i Ciència, que per a aquest fi tindrà en compte les titulacions exigides per a l'accés a cada un d'ells i la naturalesa i la durada dels estudis esmentats».

El plantejament global va ser més ambiciós perquè no solament es tractava d'elaborar el disseny bàsic del títol de tècnic en seguretat pública (DBTSP) sinó que aquest fóra un primer pas per establir homologacions a altres nivells de cursos d'aptitud per a comandaments intermedis, que permetés —a través de crèdits sobre aquests cursos— accedir a la universitat per cursar les diplomatures que es vagin creant en el futur, relacionades directament o indirectament amb la professió policial.

Aquesta idea es va albirar ben aviat com a utòpica per la complexitat d'unificar criteris amb els cossos estatals i, a més, per la diferència substancial entre el grau de consolidació dels seus plans de formació i el dels plans de les noves policies autonòmiques, d'una banda, i el dels plans de les diverses escoles de policia local, d'una altra. Per això, n'hi ha prou de tenir en compte que la majoria de les escoles de formació per a policies no estatals són de creació recent i la meitat de comunitats del nostre mapa autonòmic manquen encara avui de centres de formació policial amb caràcter permanent. Així doncs, els representants de la Guàrdia Civil i del Cos Nacional de Policia, presents a la comissió, van decidir quedar al marge dels treballs, que a partir d'aquella decisió es van orientar cap a la formació bàsica dels cossos policials d'àmbit no estatal.

144

Figura 2

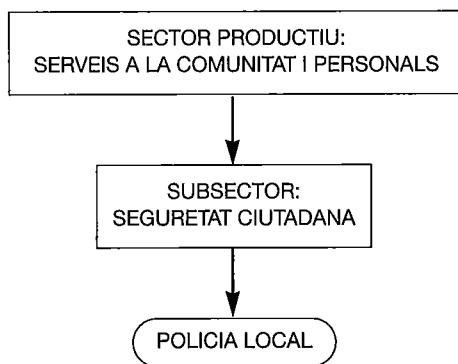
En analitzar, en els primers estudis, les possibilitats d'homologació del diploma pel Ministeri d'Educació i Ciència, es va considerar com la més viable la de formació professional de grau mitjà, per la qual cosa el treball bàsic consistiria a adaptar la formació policial genèrica als criteris i la nomenclatura de la Llei orgànica 1/1990, de 3 d'octubre, d'ordenació general del sistema educatiu (LOGSE), amb una competència general orientada segons el mandat constitucional de protecció dels drets i les llibertats dels ciutadans, la seguretat de les persones i els béns físics i jurídics, i la investigació dels il·lícits penals i administratius, amb el fi de millorar la qualitat de vida, la seguretat i l'harmonia ciutadanes, d'acord amb l'ordenament jurídic vigent i sempre amb un respecte escrupolós dels drets humans. Per a això, caldria tenir en compte les directives i els procediments establerts en els diferents cossos policials.

Prèviament, i tenint en compte la possible sistematització dels treballs o les funcions policials amb el fi d'adaptar-los a una estructura modular, es van inventariar i classificar les tasques policials segons les demandes concretes de necessitats formatives.

L'equip d'experts del Ministeri d'Educació i Ciència, establert per aquest efecte, va determinar la possibilitat d'incloure en el seu catàleg una nova professió amb la denominació de tècnic en seguretat pública, i va fixar per a la seva implantació les condicions de:

- competència en formació a les comunitats autònomes
- requisits d'ingrés
- espais, mitjans i professorat reglats

Figura 3

Al mateix temps, va suggerir que les comunitats autònomes desenvolupessin un programa de formació ajustat al Reial decret 676, amb vista a la seva possible convalidació.

Calia situar el projecte en un sector productiu inicial i es va determinar com a més adequat el de serveis a la comunitat i personals, en el subsector de seguretat ciutadana i protecció civil.

2. DISSENY BÀSIC DEL TÍTOL

El disseny bàsic del títol (DBT) determina, d'una banda, la competència professional que s'ha d'aconseguir, és a dir, les capacitats per dur a terme rols i situacions de treball amb els nivells que requereix l'activitat, i, d'una altra, estableix els ensenyaments mínims per assolir-la, la durada dels ensenyaments professionals, les especialitats del professorat que els ha d'impartir, les instal·lacions i els espais necessaris, i les convalidacions i/o els accessos a estudis superiors.

146

2.1 Fases per al desenvolupament del DBTSP

1. Definició de l'activitat professional, els seus objectius i les grans funcions o subfuncions que engloba.
2. Caracterització dels processos productius o de servei:

- a) procés de servei: protecció de la legalitat
- b) procés de servei: protecció de la seguretat ciutadana

Els passos que cal fer per elaborar aquests processos són:

- definició
 - àmbit d'aplicació
 - productes d'entrada
 - mitjans de producció
 - seqüència, procediments i mètode de treball
 - tecnologies implicades
 - informació: naturalesa, tipus i suports
- 3) Definicions de les unitats de competència (conjunt de realitzacions professionals amb valor i significat a l'activitat).
 - 4) Realitzacions (verb + substantiu + assoliment).
 - 5) Criteris de realització (assoliment + condicions amb què l'assoliment s'obté).
 - 6) Dominis professionals (descripció del camp d'aplicació o objecte de les realitzacions professionals de cada unitat de competència). Es defineixen mitjançant els elements i tipus següents:
- mitjans de producció i tractament de la informació
 - materials i productes intermedis
 - resultats principals del treball
 - processos, mètodes i procediments

- informació: naturalesa, tipus i suports
- personal i/o organitzacions destinatàries d'un servei

El nivell del títol seria de formació professional de grau mitjà i la durada del cicle formatiu es prefixaria en mil quatre-cents hores.

Amb tot això, aquest títol podria integrar-se en el sistema educatiu de la LOGSE i, d'aquesta manera, s'apostaria definitivament per l'homologació i no per l'equivalència, que si bé permet l'accés a altres vies i drets (es reconeix a efectes econòmics i per a la promoció interna), no permet la convalidació de coneixements.

Pel que fa a la durada del cicle formatiu, el Ministeri d'Educació i Ciència exigeix un mínim de cinc-cents vint-i-cinc hores a l'escola i de dues-cents deu en el centre de treball, de manera que el 55 % del total del programa és obligatori i comú en tots els centres i el 45 % restant es distribueix en els mòduls del cicle, amb el contingut discrecional que aporti cada comunitat autònoma.

Per això s'estableixen cinc unitats de competència com a nucli fonamental en la formació i que descriuen de manera succinta allò que les persones han de ser capaces de fer en les situacions de treball que es plantegin una vegada completat el seu període de formació, i que són la conseqüència lògica de les capacitats professionals que prèviament s'han determinat.

2.2 Capacitats professionals

En relació amb les capacitats professionals que han de permetre exercir la competència general dels serveis públics de policia, es van enumerar els serveis següents:

- Vigilar activament els espais públics i el sector de patrulla assignat i assistir els ciutadans en cas de perill, indefensió o demandes d'informació.
- Intervenir per assegurar el control de les agressions i dels infractors de la seguretat ciutadana fent un ús adequat i eficaç de la força i dels mitjans d'intervenció de què disposa —en les situacions, la forma i la mesura establertes legalment—, respectant els principis d'oportunitat, proporcionalitat i congruència.
- Regular el trànsit observant-ne el desenvolupament i les incidències, de manera que s'afavoreixi la circulació lliure, segura i fluida de persones i vehicles, i, si escau, denunciar de manera objectiva les infraccions que es cometin.
- Prestar auxili i fer les primeres actuacions davant d'un accident de trànsit o qualsevol catàstrofe o calamitat pública, controlar els seus efectes de manera que no es generin riscos addicionals i investigar i registrar les dades de les persones implicades i dels seus béns, per tal que siguin preservats i protegits.
- Investigar els fets i les causes concurrents en la comissió de fets delictius o infraccions administratives, d'acord amb els principis de rigorositat, objectivitat i confidencialitat, efectuant les actuacions preliminars; recollir, assegurar i protegir les proves, les mostres i els indicis, i preparar la intervenció posterior de les unitats de policia especialitzada per assegurar l'esclariment dels fets, el descobriment i, si és el cas, la sanció o la detenció dels possibles infractors.

- Testimoniari en els processos penals, diferenciant els fets o els elements substancials i precisant les circumstàncies rellevants, amb el fi de col·laborar en l'assoliment de les finalitats de l'Administració de justícia.
- Verificar i ordenar el compliment de la normativa administrativa col·laborant en la consecució de les finalitats pròpies dels diversos àmbits en què les administracions autonòmica i local tenen competència.
- Promoure un servei públic de policia eficaç i eficient en la defensa dels valors democràtics i la legalitat vigent, exercint les funcions que els encomanin els seus comandaments amb imparcialitat i integritat totals, sempre i a qualsevol lloc, estigui de servei o no; vestint amb dignitat l'uniforme reglamentari; mantenint-se en una forma física apropiada; presentant una imatge física acurada; tractant i saludant correctament els companys, els ciutadans, els superiors i les autoritats, i així proporcionar a la professió i al servei de policia una posició digna que aporti confiança pública.
- Mantenir relacions fluides amb els membres de la patrulla de la qual formi part, col·laborant en la consecució dels objectius que tingui assignats la mateixa patrulla, participant activament en l'organització i el desenvolupament de les tasques col·lectives i cooperant en la superació de les dificultats que es presentin.
- Comprendre l'organització del cos policial, la ubicació de la pròpia unitat i la seva contribució i la seva responsabilitat en el compliment de la missió assignada als serveis públics de policia.
- Resoldre problemes i prendre decisions seguint les normes establertes o els precedents definits en l'àmbit de la seva competència, controlant aquestes decisions i consultant amb els seus superiors la solució adoptada quan les repercussions legals o de seguretat siguin importants.
- Estudiar i proposar accions o criteris nous encaminats a millorar l'activitat de la pròpia unitat i també estar informat de la tecnologia i la normativa aplicables al seu àmbit de competència.
- Mantenir comunicacions efectives en el desenvolupament del seu treball, coordinant la pròpia activitat amb altres àmbits de l'organització.
- Adaptar-se a les noves situacions laborals generades pels canvis establerts en la legislació, l'organització, els procediments i l'evolució del context social en què es desenvolupa la seva feina.

2.3 Requeriments d'autonomia en les situacions de treball

En el marc de les funcions i els objectius que li assignin els tècnics de nivell superior al seu, al tècnic de base en seguretat pública se li requeriran —en els camps ocupacionals que concerneixen i en general— les capacitats d'autonomia en:

- Organització del seu treball personal a partir de les ordres de servei subministrades pel seu superior jeràrquic.
- Transmissió al seu superior immediat de les incidències previstes i imprevistes i, molt especialment, de les que excedeixen el seu àmbit de competència.

- Informació i sol·licitud d'ajut quan es presentin contingències en el desenvolupament de la seva feina.
- Aplicació de les mesures i normes de seguretat per desenvolupar la seva feina.
- Atenció als requeriments dels usuaris del servei amb molta correcció, respecte i educació, especialment en el cas de les víctimes de delictes, proporcionant informació tan completa i àmplia com sigui possible sobre les raons, la finalitat i el procediment de la seva intervenció, a fi de satisfer les necessitats, les expectatives i els desigs de l'usuari i de respectar plenament els seus drets.
- Utilització dels recursos bàsics que li són confiats (armament, vehicles i equipament) i dels privilegis de què disposa per utilitzar-los en els casos previstos pel servei, amb diligència i competència professional plenes i d'acord amb la normativa interna del cos a què pertany.
- Redacció d'informes, ja sigui com a conseqüència d'una intervenció, de la instrucció d'un expedient o per sol·licitud de l'òrgan corresponent, de manera que es respectin escrupolosament les normes del procediment.

149

2.4 Unitats de competència

Les unitats de competència (UC), com a conjunt de realitzacions professionals amb valor i significat en l'activitat policial, s'obtenen per la divisió de la competència general de la «figura professional». De fet, han de tenir sentit per a la majoria dels empleats del sector, per això, en el cas del DBTSP i d'acord amb les funcions policials, queden prefixades així:

1. vetllar pel compliment de la legalitat vigent en el marc constitucional
2. prevenir, protegir i restablir, si escau, la seguretat ciutadana
3. protegir la circulació lliure i segura de persones i vehicles
4. investigar possibles fets delictius duent a terme les accions que se'n derivin
5. vetllar pel compliment de les normes administratives i prevenir els il·lícits

A cada unitat de competència s'inclouen l'agrupació de realitzacions professionals, amb els seus criteris d'acompliment, i el domini professional amb els seus components, a fi d'expressar els assoliments, els resultats, les accions o els coneixements necessaris en les situacions de feina, presentant realitzacions relacionades entre si que corresponen a funcions professionals clarament identificables i diferenciables, per tal que la seva agrupació sigui coherent amb el desenvolupament d'una carrera policial que integri la promoció vertical i l'horitzontal (especialització).

Així, per exemple, els criteris d'acompliment o realització de la UC 3 —protegir la circulació lliure i segura de persones i vehicles— i, en concret, de la seva segona realització —és a dir, proporcionar auxilis d'urgència per salvaguardar la vida i la integritat física de les persones i els seus béns, en cas d'accident de trànsit—, són els següents:

1. L'aplicació correcta dels coneixements i les tècniques de primers auxilis, sanitaris, contraincendis, rescat i salvament, ha facilitat la feina de l'equip d'urgències.

2. La comprovació i la valoració correctes de les lesions que hi ha hagut han permès delimitar les seves possibilitats reals d'actuació.
3. L'aplicació de les primeres mesures en cas d'accident, catàstrofe o similar: senyalitzant l'accident o el lloc del succés; evitant la proximitat de curiosos o la intervenció de personal no qualificat; detectant perills potencials, i prenent les mesures cautelars o de primera intervenció adequades, ha evitat que altres persones pateixin ferides o es lesionin.
4. La comunicació immediata a altres serveis especialitzats i la col·laboració adequada amb aquests serveis han facilitat una intervenció ràpida.

150

Així mateix, en el domini professional d'aquesta unitat de competència apareixen altres camps com:

- mitjans: vehicles radiopatrulla, equips d'amidament, càmeres fotogràfiques, etc.
- materials i productes: documentació sobre infraccions detectades, tècniques d'autocontrol, etc.
- productes: assistència i informació al ciutadà, primera assistència a les víctimes, etc.
- processos: tècniques d'intervenció policial, de relacions humanes, etc.
- informació: legislació específica sobre el trànsit, plànols, simulació del trànsit per ordinador, etc.
- persones i organitzacions destinatàries: Administració de l'Estat, autonòmica o local, particulars, turistes i visitants, etc.

2.5 Subsectors operatius

Establertes per llei les competències policials en l'àmbit de la seguretat pública, els subsectors en què els seus components han de dur a terme les actuacions, sols o acompanyats, a peu o amb vehicle, utilitzant o no la força i en col·laboració o no amb altres institucions públiques, són:

- a) la vigilància d'edificis i instal·lacions
- b) la protecció de persones (personalitats, detinguts, etc.)
- c) la investigació de delictes, que no siguin de competència estatal, que permeti esbrinar-los i descobrir i assegurar delinqüents i proves
- d) el control del compliment de la normativa administrativa autonòmica i local
- e) garantir la seguretat ciutadana en les concentracions humanes de tot tipus (manifestacions, entrada i sortida de centres escolars, mercats, etc.)

Altrament, els coneixements tecnològics que cal utilitzar estan relacionats amb les tècniques d'investigació, d'intervenció processal, de gestió procedimental, d'assessorament i instrumentals, així com amb els coneixements, les habilitats generals i les actituds necessàries per aplicar tot l'anterior.

2.6 Objectius generals

Els objectius generals del cicle formatiu que donaran lloc als respectius models professionals associats a una unitat de competència, s'estableixen en el DBTSP de la manera següent:

- Identificar i relacionar els fonaments jurídics i deontològics del sistema de seguretat pública, responsabilitzant-se i assumint la missió dels serveis de policia com a servei públic per a la protecció dels drets i les llibertats.
- Diferenciar l'organització dels diversos cossos de policia, comparant les funcions i les competències respectives, a fi de facilitar l'acompliment de la missió que tenen encomanada els cossos policials.
- Determinar les actuacions necessàries per a la prevenció, la protecció, el manteniment i el restabliment de la seguretat ciutadana.
- Intervenir davant de les agressions, infraccions i atemptats als drets i les llibertats.
- Dur a terme les actuacions professionals identificant el marge legal de la seva actuació per no incórrer en responsabilitats penals.
- Responsabilitzant-se dels mitjans operatius que hi ha a la seva disposició i de la manera com són utilitzats.
- Analitzar les seves emocions per controlar la seva actuació en les diferents intervencions.
- Analitzar les causes i les conseqüències dels accidents, identificant i interrelacionant els factors concurrents, per millorar la comprensió i la conscienciació relatives a la seguretat vial.
- Reconèixer la possible comissió d'un delictes penal i d'un il·lícit administratiu, analitzant la normativa i identificant el tipus de delictes o infracció, per intervenir amb fonament.
- Relacionar les aportacions de la criminologia identificant els seus principis, descrivint la seva aplicació i analitzant els seus mètodes d'investigació, a fi de valorar les causes genèriques que concorren en la comissió de fets delictius i també el seu tractament.
- Aplicar les garanties constitucionals en els supòsits de privació de llibertat, respectant els drets individuals de la persona —especialment la vida i la integritat física, l'honor i la dignitat—, d'acord amb els tràmits i requisits exigits per l'ordenament legal.
- Auxiliar les víctimes d'accidents i altres persones que requereixin assistència sanitària, valorant la gravetat de les lesions i determinant les prioritats d'actuació, i, si escau, l'evacuació, per tal que siguin ateses amb diligència i correcció.
- Determinar les condicions d'una persona accidentada, d'acord amb el tipus d'accident i les actuacions preventives preestablertes, i, si escau, executar les primeres actuacions d'atenció mèdica urgent.
- Indagar les causes d'un accident de trànsit d'acord amb els factors que hi hagin intervingut.

- Fer les primeres diligències d'un atestat per accident de trànsit de manera que es recullin de manera fidedigna i objectiva les dades de l'accident, d'acord amb la Llei d'enjudiciament criminal.
- Preservar les proves i els indicis d'un presumpte fet delictiu i d'un il·lícit administratiu, de manera que no perdin la seva qualitat probatòria i per facilitar la instrucció correcta del procés penal o sancionador.
- Proposar la intervenció d'un servei especialitzat i derivar (al comandament, a la dependència, al cos policial o al servei adequat) els casos que no pugui o no hagi de solucionar l'agent actuant, d'acord amb les seves funcions i competències, a fi de garantir l'eficàcia i l'objectivitat en el servei.
- Avaluar en totes les intervencions els béns jurídics que cal protegir, d'acord amb els drets i les llibertats reconeguts, amb l'objectiu que en cas de conflicte entre drets es protegeixi prioritàriament el que la normativa explícita com a superior.
- Guardar el secret professional de totes les informacions que coneix a raó o amb ocasió del compliment de les seves funcions, i respondre personalment i directament dels actes que du a terme en compliment de les seves funcions i d'acord amb l'ordenament jurídic.
- Analitzar el marc jurídic de les diferents administracions (autonòmica i local) identificant les competències administratives respectives per relacionar els supòsits administratius amb l'òrgan corresponent.
- Observar els fets i les conductes sotmesos a norma administrativa valorant la seva adequació, ordenant el seu compliment i formulant, si és el cas, la denúncia corresponent, a fi d'afavorir l'assoliment de les finalitats d'aquestes normes.
- Emplenar actes administratius d'execució, de manera que el cos policial s'incorpori en les competències i els procediments de l'òrgan administratiu adequat.
- Emplenar les butlletes de denúncia, tramitar-les i aixecar les actes que corresponguin en matèria de policia administrativa, de manera que no hi hagi defectes de forma i indefensió de la persona infractora.
- Desenvolupar la iniciativa, el sentit de la responsabilitat, la identitat i la maduresa professionals que permetin millorar la qualitat del treball i motivar cap al perfeccionament professional.
- Valorar la importància de la comunicació professional així com de les normes i els procediments d'organització i la seva repercussió en l'activitat i la imatge del servei.
- Seleccionar i valorar críticament les diverses fonts d'informació relacionades amb la professió, que li permetin desenvolupar la capacitat d'autoaprenentatge i possibilitin l'evolució i l'adaptació de les seves aptituds professionals als canvis tecnològics i organitzatius.

2.7 Mòduls professionals

Els mòduls són el bloc «coherent» de la formació professional específica i constitueixen la unitat d'oferta educativa que es pot acreditar i capitalitzar per a l'obtenció del títol. Per això, i d'acord amb els objectius esmentats, els mòduls

professionals s'associen a les unitats de competència, s'estructuren amb les capacitats terminals respectives, els criteris d'avaluació per a cada capacitat i els continguts bàsics del mòdul, i, a més, es fixa la seva durada en hores lectives.

Figura 5

MÒDUL PROFESSIONAL	UNITAT DE COMPETÈNCIA ASSOCIADA	CAPACITATS TERMINALS	CRITERIS D'AVALUACIÓ PER CAPACITAT	CONTINGUTS BÀSICS	DURADA EN HORES LECTIVES
1. Missió i funcions policials	Vetllar pel compliment de la legalitat vigent en el marc constitucional	12	3 a 9	12	35
2. Policia de protecció i seguretat	Prevenir, protegir i restablir la seguretat ciutadana	20	1 a 14	30	200
3. Policia de trànsit i transport	Protegir la circulació lliure i segura de persones i vehicles	11	2 a 13	26	100
4. Policia judicial	Investigar possibles fets delictius duent a terme les accions que se'n derivin	10	3 a 13	36	120
5. Policia administrativa	Vetllar pel compliment de les normes administratives i prevenir els il·lícits	3	6 a 8	17	70

153

Mòdul primer: missió i funcions policials

Mitjançant aquest mòdul, els alumnes s'iniciarien en el coneixement de la professió policial, l'organització de la policia, el marc normatiu que defineix la seva funció, els principis deontològics i constitucionals que han de presidir el seu comportament professional i la normativa sectorial on es defensen les infraccions penals i administratives que han de saber identificar.

Mòdul segon: policia de protecció i seguretat

S'orientaria, en la preparació del futur policia, amb vista a aplicar les mesures d'acció preventiva, de manteniment i restabliment de la seguretat ciutadana i per intervenir en els supòsits d'accidents, catàstrofes o calamitats, auxiliant les víctimes, i en els supòsits en què concorren conductes que puguin trencar la seguretat ciutadana. Així mateix, es prepararia els alumnes per utilitzar, en diferents casos, els procediments d'intervenció més adequats, per manejar tècniques de defensa personal, per usar la defensa i les tècniques per reduir i immobilitzar un agressor, inclosos els casos en què les circumstàncies aconsellin la utilització de l'arma.

Mòdul tercer: policia de trànsit i transport

Els alumnes haurien d'aprendre a fer les actuacions inicials, esbrinar els fets i les causes concurrents en els accidents de trànsit, fent servir, interpretant i aplicant correctament la normativa de trànsit i seguretat vial.

Mòdul quart: policia judicial

S'estructuraria amb una forma jurídica bàsica per diferenciar la tipologia delictiva i els punts clau del procés penal; a més, s'inclouria la informació sobre col·lectius socialment marginats i també l'ajuda i la relació de la policia amb les víctimes del delictes.

154

Mòdul cinquè: policia administrativa

Els alumnes aprendrien tècniques per relacionar-se eficaçment amb els ciutadans en supòsits en què no és habitualment necessari emprar la força, fent de medidora entre parts enfrontades, així com per mantenir el control de si mateixos, contribuint a la imatge positiva de la institució, i per reconèixer els principals elements que conformen la realitat social, els conflictes i els problemes que hi ha i, per tant, el context en què han d'exercir la seva missió.

A l'últim, el DBT inclou un mòdul professional de formació transversal i per això no està associat a cap unitat de competència, que recull la formació en el centre de treball amb quatre capacitats terminals de comportament: integració en el sistema, adquisició progressiva d'autonomia i iniciativa, imatge corporativa, relació pràctica activa, i que té una durada total prevista de dues-centes quaranta hores.

A l'hora d'homologar el DBTSP i un cop estructurada la matèria, serà imprescindible aportar el professorat corresponent amb atribució docent en cada un dels mòduls professionals del cicle formatiu, tal com preveu l'article 33.2 de la LOGSE.

El mòdul del DBTSP es completa amb els requisits mínims d'espais i instal·lacions per impartir la formació (que inclouria aules, gimnàs, galeria, biblioteca, laboratoris, etc.), amb el seu grau d'utilització expressat en percentatge sobre el nombre total d'hores lectives.

Un cop esmenat i ampliat el DBT amb les darreres aportacions dels participants en l'equip gestor, l'ARES el va remetre el mes de setembre de 1996 a les diferents escoles policials de les comunitats autònomes amb la finalitat que aquestes trametessin la sol·licitud d'homologació davant del respectiu òrgan competent en matèria educativa (conselleria d'Educació o delegació del MEC). En el cas de la Comunitat Autònoma de les Illes Balears, que encara no té transferides les competències educatives no universitàries, la sol·licitud es va presentar davant de la Delegació Provincial del Ministeri d'Educació i Ciència, en data 22 d'octubre de 1996, amb un escrit de remissió signat pel director general d'Interior, sense que hi hagi hagut cap resposta fins avui.

En aquest punt, crec de justícia deixar constància de la important tasca desenvolupada per l'equip de tècnics de l'ARES, que amb la seva seriosa investigació metòdica, anàlisi i coordinació han fet possible disposar avui, almenys com a projecte, del DBTSP.

Encara no tenim notícia que el Ministeri hagi pres cap decisió sobre aquesta qüestió però malgrat això sembla que comença a entreveure's el final del túnel i que, amb més o menys dilació, amb modificacions o sense, s'aprovarà i es publicarà en el Butlletí Oficial de l'Estat el DBTSP i quedaran així inclosos els estudis bàsics de la professió policial en el Pla general educatiu del Ministeri d'Educació i Ciència, amb la qual cosa s'haurà donat el primer pas per a les homologacions en la formació policial, en un procés que ha de continuar per a tots els nivells permetent planificar en un pròxim futur una veritable carrera policial.